

# Memo



*Onderwerp*                      *Inwerkingtreding Wet gemeenschappelijke regelingen*  
*Opgesteld door*                *mw. N. Vazirpanah/ mw. E. Riedstra*  
*Team*                                *Juridisch*  
*Datum*                              *28 oktober 2022*

## **Inleiding**

Naar aanleiding van de wijzigingen van Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) per 1 juli 2022 is in dit memo in hoofdlijnen uiteengezet welke juridisch technische aanpassingen voor de huidige Gemeenschappelijke regeling (GR) Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD Drenthe) van belang (kunnen) zijn.

De wetwijziging heeft als doel de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen (GR'en) en de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden, provinciale staten bij taken die in GR'en worden uitgevoerd te versterken. Dat gebeurt door meer ruimte te geven voor keuzes omtrent de werking van een GR, bijvoorbeeld door te kiezen voor een gemeenschappelijke adviescommissie of het gebruik van zienswijzen door gemeenteraden.

De regering heeft voor een implementatietermijn van twee jaar gekozen. Het deel van de wet dat rechten geeft aan volksvertegenwoordigers gaat wel direct in. Voor het andere deel (verplichtingen om bestaande gemeenschappelijke regelingen aan te passen, om zo scherpere afspraken te maken over bijvoorbeeld uittreding of evaluatie) geeft de wet een implementatieperiode van twee jaar. Deze wijzigingen dienen uiterlijk 1 juli 2024 te zijn gerealiseerd. Per onderdeel is aangegeven wanneer de wijziging dient te zijn doorgevoerd.

Omdat de wijzigingen zich niet enkel beperken tot de Wgr is tevens gekeken naar de Gemeente- en Provinciewet, Wet open overheid en de Omgevingswet.

## **I. GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING**

### **a. De wijzigingen vanwege de Wgr**

De wijzigingen vallen in drie categorieën uiteen, namelijk:

- versterken van de positie van de gemeenteraden bij de besluitvorming;
- creëren van aanvullende controle-instrumenten voor de gemeenteraden;
- verbeteren van de positie van de gemeenteraden met betrekking tot het functioneren van de GR.

**(Globaal) schema wijziging GR RUD Drenthe**

<b>ARTIKEL WGR</b>	<b>ONDERWERP</b>	<b>VOORGESTELDE WIJZIGING</b>
Art. 10 lid 5 & lid 6 Wgr	Zienswijzprocedure voor besluiten	Toevoeging kan-bepaling aan de GR waarin wordt vastgelegd dat door het AB kan worden besloten tot het instellen van een zienswijzprocedure.
Art. 10 lid 7 Wgr jo. art. 52 wgr	Burgerparticipatie	Toevoeging kan-bepaling aan de GR waarin wordt vastgelegd dat door het AB kan worden besloten tot instellen van inspraakmogelijkheid.
Artikel 17 lid 2 jo. Lid 3 Wgr jo. art. 52 wgr	Actieve informatieplicht	Toevoeging van: - onder a t/m c genoemde punten aan GR inzake onderwerpen; - benoemd onder punt 1 t/m 5 door publicatie op de door Woo voorgeschreven wijze.
Art. 52 Wgr	Zienswijzprocedure bij het treffen van een GR	Toevoeging van: - mogelijkheid raden om zienswijze procedure te treffen; - doorlopen van zienswijzprocedure bij uittreding; - doorlopen van zienswijzprocedure bij toetreding.
Art. 24a lid 1 jo. lid 2 jo. lid 5 Wgr jo. art. 52 wgr	Gemeenschappelijke adviescommissie	Toevoeging kan-bepaling aan de GR waarin op verzoek van provinciale staten en raden een adviescommissie wordt ingesteld.
art. 51 & art. 155a wgr (Art. 155g Gw en art. 151g Pw)	Recht van onderzoek (ook wel recht van enquête)	Geen wijziging
Art. 184 lid 3 Gw & art. 185 Pw	Onderzoeksmogelijkheid lokale rekenkamers	Geen wijziging
Art. 11a Wgr jo. art. 52 wgr	Evaluatie van de regeling	Toevoeging kan-bepaling aan de GR waarin de mogelijkheid tot evaluatie plaatsvindt op verzoek van een meerderheid van de deelnemers
Art. 9 Wgr	(partiele) uittreding	Toevoeging gevolgen (partiele) uittreding.
Art. 59 Wgr	Zienswijzetermijn voor begroting	Wijziging zienswijzetermijn door verlengen naar 12 weken.
Art. 58b Wgr	Verzending begroting aan het DB	Wijziging waarin wordt vastgelegd dat de begroting voor 30 april dan wel binnen Drenthe afgesproken termijn naar het DB wordt verzonden.

<i>Versterken positie raden bij besluitvorming</i>		
<b>Artikel</b>	<b>Inhoud wijziging</b>	<b>Wijziging GR en termijn</b>
Art. 10 lid 5 en lid 6 Wgr	<p><u>Zienswijze procedure voor besluiten</u></p> <p>De wet schrijft voor dat het AB in de GR vast dient te leggen bij welke besluiten de verplichting geldt om een zienswijze aan de raden/staten te vragen. Daarbij kan ook besloten worden geen besluiten aan zienswijzen te onderwerpen, maar dat moet dan expliciet in de GR worden vastgelegd.</p> <p>Voorstel is dat bij grote beleidsvoornemens of besluiten het volgen van een zienswijzeprocedure, voor zover mogelijk, middels toevoeging van een kan-bepaling aan het AB wordt overgelaten.</p>	<p><b>Wijziging GR</b></p> <p>Toevoeging kan-bepaling aan de GR waarin wordt vastgelegd dat door het AB kan worden besloten tot het instellen van een zienswijzeprocedure.</p> <p>Implementatie voor 1-7-2024.</p>
Art. 10 lid 7 Wgr jo. art. 52 Wgr	<p><u>Burgerparticipatie</u></p> <p>Deze wijziging bepaalt dat indien de mogelijkheid tot participatie wordt geopend, in de GR bepalingen moeten worden opgenomen omtrent de wijze waarop ingezetenen van de deelnemende gemeenten, provincie en belanghebbenden bij de totstandkoming en uitvoering van beleid betrokken worden.</p> <p>RUD Drenthe is als uitvoeringsdienst een beleidsarme overheidsinstantie. Bovendien is burgerparticipatie vaak al mogelijk gemaakt door het college, de raden en staten van de deelnemers. Toch is denkbaar dat burgerparticipatie gewenst is/wordt ten aanzien van bepaalde onderwerpen.</p> <p>Voorgesteld wordt om in de GR een kan-bepaling op te nemen, inhoudende dat het AB kan besluiten tot het instellen van een inspraakmogelijkheid.</p> <p>Op participatie is afdeling 3.4 van de Awb van toepassing.</p>	<p><b>Wijziging GR</b></p> <p>Toevoeging kan-bepaling aan de GR waarin wordt vastgelegd dat door het AB kan worden besloten tot instellen van inspraakmogelijkheid.</p> <p>Implementatie voor 1-7-2024.</p>
Artikel 17 lid 2 en Lid 3 Wgr jo. art. 52 Wgr	<p><u>Actieve informatieplicht</u></p> <p>Het bestuur heeft een actieve informatieplicht in de richting van raden en staten over wat er binnen de RUD Drenthe speelt. De wet schrijft voor dat er afspraken moeten worden gemaakt over de wijze waarop deze informatie wordt aangeleverd. Relevant in dit licht is dat ook in de Wet Open Overheid (Woo) een actieve informatieplicht is opgenomen, zij het dat deze een ruimer bereik heeft, namelijk niet specifiek richting de raden en staten maar in de richting van de burger.</p> <p>Om doublures in informatiestromen te voorkomen is het voorstel wat betreft wijziging van de GR:</p> <p>a. aansluiten bij de actieve informatieplicht zoals verwoord in de Woo met een korte verwijzing naar de betreffende website;</p> <p>b. aanvullend een actieve informatieplicht formuleren ten aanzien van de raden en staten wat betreft de onderwerpen die ook voorzien zijn van een zienswijzeprocedure;</p> <p>c. tot slot een actieve informatieplicht formuleren ten aanzien van de onderwerpen die bij afzonderlijk AB-besluit als zodanig zijn aangewezen.</p>	<p><b>Wijziging GR</b></p> <p>Toevoeging van:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- onder a t/m c genoemde punten aan GR inzake onderwerpen;</li> <li>- benoemd onder punt 1 t/m 5 door publicatie op de door Woo voorgeschreven wijze.</li> </ul> <p>Van kracht per 1-7-2022.</p>

	<p>Een aantal niet uitputtende suggesties voor onderwerpen waar het AB en/of het DB de raden/staten actief over zou kunnen informeren zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. een begrotingswijziging waarbij de opdracht van één of meerdere deelnemers aan de wijziging ten grondslag ligt en de bijdragen van de overige deelnemers niet veranderen;</li> <li>2. vergaderstukken en verslagen van het AB van openbare lichaam als bedoeld in de Wet GR'en en hun commissies;</li> <li>3. agenda's en besluitenlijsten van vergaderingen van het DB's.</li> </ol> <p>Een aantal onderwerpen zouden in de GR expliciet opgenomen kunnen worden, deze worden al wel standaard aan raden/staten toegezonden:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>4. het jaarprogramma en jaarverslag over productie en inhoudelijke trends;</li> <li>5. de vier- en achtmaands rapportages;</li> </ol>	
Art. 51 lid 3 en lid 5 Wgr	<p><u>Zienswijzeprocedure bij het treffen van een GR</u> De wet stelt dat in de GR wordt opgenomen dat bij het <u>treffen</u> (waar mede onder wordt verstaan het wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een regeling) van een GR een zienswijzeprocedure vereist is.</p> <p>Wat betreft de <u>wijziging</u> van de regeling is deze vastgelegd in art. 36 lid 4 GR. Daarin moet additioneel de raden en staten bij worden toegevoegd.</p> <p>Uittreding is geregeld in art. 33 GR. Daarin moet de zienswijzeprocedure worden opgenomen. Dat geldt eveneens voor <u>toetreding</u> hetgeen staat vastgelegd in art. 31 GR.</p>	<p><b>Wijziging GR</b></p> <p>Toevoeging van:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- mogelijkheid raden en staten om zienswijze procedure te treffen aan art. 36 lid 4 GR/ vervangend artikelnummer;</li> <li>- doorlopen van zienswijzeprocedure bij uittreding aan art. 33 GR;</li> <li>- doorlopen van zienswijzeprocedure bij toetreding aan art. 31 Gr.</li> </ul> <p>Van kracht per 1-7-2022.</p>
Art. 24a lid 1 en lid 2 en lid 5 Wgr jo. art. 52 Wgr	<p><u>Gemeenschappelijke adviescommissie</u> O.g.v. art. 24a Wgr is de mogelijkheid geopend om een gemeenschappelijke raadscommissie in te stellen. Dit gebeurt op voorstel van de gemeenteraden en staten raden gezamenlijk. Het AB is dan vervolgens verplicht dit te regelen.</p> <p>Met de gemeenschappelijke adviescommissie wordt beoogd dat de raden en staten in een vroegtijdig stadium kunnen worden betrokken bij voorgenomen besluiten door het bestuur van de regeling.</p> <p>Het voorstel is om een kan-bepaling in de GR op te nemen</p>	<p><b>Wijziging GR</b></p> <p>Toevoeging kan-bepaling in de GR waarin op verzoek van provinciale staten en raden een adviescommissie wordt ingesteld.</p> <p>Van kracht per 1-7-2022.</p>
<b>Wijzigingen Gemeentewet en Provinciewet</b>		
Art. 51 & art. 155A Wgr  (Art. 155g Gw en art. 151g Pw)	<p><u>Recht van onderzoek</u> Zoals een gemeenteraad of provinciale staten een onderzoek (enquête) kan instellen, kan sinds de inwerkingtreding van de gewijzigde Wgr elke raad van een gemeente/provinciale staten dat ook doen ten aanzien van de RUD Drenthe. Voorwaarde is wel dat de andere raden/staten hiermee instemmen.</p>	<p><b>Geen wijziging</b></p> <p>Van kracht per 1-7-2022.</p>

	De GR hoeft hiervoor niet te worden aangepast aangezien de bevoegdheid tot het instellen van een onderzoek wettelijk is vastgelegd.	
Art. 184 lid 3 Gw en Art. 185 Pw	<p><u>Onderzoeksmogelijkheid lokale rekenkamers</u> In dit onderdeel wordt de mogelijkheid tot het instellen van een onderzoek door de rekenkamer naar het gevoerde bestuur van de RUD Drenthe geopend.</p> <p>De GR hoeft hiervoor niet te worden aangepast aangezien de bevoegdheid tot het instellen van een onderzoek wettelijk is vastgelegd.</p>	<p><b>Geen wijziging</b></p> <p>Van kracht per 1-7-2022.</p>
<i>Het verbeteren van de positie van gemeenteraden met betrekking tot het functioneren van de regeling</i>		
Art. 11a Wgr jo. art. 52 Wgr	<p><u>Evaluatie van de regeling</u> De wet schrijft voor dat er in de GR bepalingen moeten worden opgenomen over evaluatie van de GR. Voorgesteld wordt om middels een kan-bepaling de mogelijkheid te openen om op verzoek van een meerderheid van de deelnemers een evaluatie uit te voeren waarbij de raden en staten schriftelijk worden uitgenodigd onderwerpen aan te dragen voor de evaluatie. Dit kan worden gerealiseerd door art. 34 aan te passen.</p>	<p><b>Wijziging GR</b></p> <p>Toevoeging kan-bepaling aan de GR waarin de mogelijkheid tot evaluatie van de GR op verzoek van een meerderheid de deelnemers.</p> <p>Implementatie voor 1-7-2024.</p>
Art. 9 Wgr	<p><u>Uittreding</u> De wet schrijft voor dat in de regeling bepalingen worden opgenomen over de gevolgen van (partiele) uittreding van een deelnemende partner. In de huidige GR (art. 33 GR) is dat aan het AB overgelaten. De nieuwe wet bepaalt expliciet dat de voorwaarden in de GR zelf moeten worden opgenomen.</p> <p>Voorstel is om in de GR in elk geval afspraken op te nemen omtrent het vermogen van RUD Drenthe bij (partiele) uittreding en de gevolgen daarvan op het personeel, lopende contracten, huisvesting en investeringen. Tevens is het voorstel om afspraken te maken over risico-opslag, frictiekosten en desintegratiekosten.</p>	<p><b>Wijziging GR</b></p> <p>Toevoeging gevolgen (partiele) uittreding.</p> <p>Implementatie voor 1-7-2024</p>
Art. 59 Wgr	<p><u>Zienswijzetermijn voor begroting</u> In de gewijzigde Wgr wordt de zienswijzetermijn voor de begroting verlengd van 8 weken naar 12 weken. Daarbij moet rekening worden gehouden met het feit dat voordat de begroting wordt vastgesteld, het DB een reactie op de zienswijzen dient te sturen aan raden, staten en aan het AB.</p> <p>Voorstel is om artikel 25 lid 5 GR aan te passen door verlening van de termijn naar 12 weken.</p>	<p><b>Wijziging GR</b></p> <p>Wijziging zienswijzetermijn door verlengen naar 12 weken.</p> <p>Van kracht per 1-7-2022.</p>
Art. 58b Wgr	<p><u>Verzending begroting aan het DB</u> Het DB zendt voor 30 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, dan wel de binnen Drenthe afgesproken termijn, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten van de provincie.</p> <p>Voorstel is om art. 25 lid 2 GR hiervoor aan te passen.</p>	<p><b>Wijziging GR</b></p> <p>Wijziging waarin wordt vastgelegd dat de begroting voor 30 april dan wel binnen Drenthe afgesproken termijn naar het DB wordt verzonden.</p> <p>Van kracht per 1-7-2022.</p>

b. Voorgestelde wijzigingen vanwege de Omgevingswet

Omgevingswet	<u>Terminologie in overeenstemming brengen met de Omgevingswet</u> Bijvoorbeeld: verwijzing naar IPPC wordt vervangen door de benamingen die in de Omgevingswet worden gebruikt.	<b>Technische wijziging</b>
Omgevingswet	<u>Nieuwe benamingen/definities van de takenpakketten</u> De inwerkingtreding van de Omgevingswet en het vervallen van de Wabo betekenen dat we de bestaande benamingen en definities van de takenpakketten niet meer kunnen gebruiken.	<b>Technische wijziging</b>
Art. 2 lid 3 GR	De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht moet worden gewijzigd in de Omgevingswet	<b>Technische wijziging</b>

c. Wijzigingen **Wet open overheid (Woo)**

Woo	De verwijzing in art. 16 lid 1 en 2 en art. 8 Gr naar de Wet Openbaarheid van bestuur wordt aangepast en vervangen door een verwijzing naar de Wet Open Overheid.	<b>Technische wijziging</b>
Art. 8 GR (oud)	Daarin wordt verwezen naar art. 10 van de Wet openbaarheid van bestuur. De wet is per 1-5-2022 vervallen. Er moet worden verwezen naar art. 5.1 van de Wet open overheid.	<b>Technische wijziging</b>
Art. 16 lid 1 en lid 4 GR	Daarin wordt verwezen naar art. 10 van de Wet openbaarheid van bestuur. De wet is per 1-5-2022 vervallen. Er moet worden verwezen naar art. 5.1 en 5.2 van de Wet open overheid.	<b>Technische wijziging</b>
Art. 3.3 lid 2 sub c en d Woo	De RUD Drenthe is zelf verantwoordelijk voor de actieve openbaarmaking van organisatiegegevens via PLOOI zoals: vergaderstukken en verslagen, agenda's en besluitenlijsten van het AB en DB, stukken van adviescolleges, convenanten, jaarplannen en verslagen, onderzoeksrapporten die betrekking hebben op de wijze van functioneren van de organisatie en de voorbereiding of de evaluatie van beleid. Het voorstel is om voorheen benoemde stukken actief openbaar te maken en daarnaast in het bijzonder om de agenda vooraf en besluitenlijst achteraf openbaar te maken.	<b>Wijziging GR</b>  Toevoeging waarin wordt vastgelegd op welke wijze en welke stukken actief moet worden gemaakt.

d. Overige voorstellen

Aanhef GR RUD	Er wordt verwezen naar art. 51 lid 2 Wgr. Dit lid is echter gewijzigd en moet worden verwezen naar art. 51 lid 4 Wgr.	<b>Technische wijziging</b>
Art. 11 GR	Een verschil in de versie die door Gemeente Borger-Odoorn is gepubliceerd. Daarin bestaat art. 11 GR uit drie leden. Overige versies bevatten geen leden.	<b>Wijziging GR</b>
Art. 19 en 20 GR	AB heeft bij besluit van 6 april 2020 ingestemd met de opheffing van de raad van opdrachtgevers zoals deze staat vastgelegd in art. 19 en 20 GR. Voorstel om het met de onderhavige wijzigingen mee te nemen.	<b>Wijziging GR</b>  Opheffing RvO middels verwijdering artikelen uit GR.
Organisatiereglement	Link met raad van opdrachtgevers moet worden verwijderd en eventueel andere inhoudelijke wijzigingen.	<b>Technische wijziging</b>